

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 50 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 50 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Národnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

G. Kaltenecker je prestavljen!

Z Dunaja smo dobili včeraj telegram, ki nam vendar enkrat spet jedno veselo vest poroča, da je dr. vitez Kaltenecker, deželni glavar kranjski in glava uradniške nemškutarke agitacije na Kranjskem, imenovan za finančnega prokuratorja na Dunaji, torej pojde iz naše dežele ven! Konec je njegovega političnega rovanja zoper slovenski narod! Znano je, da so terjali to naši narodni poslanci in slovenska narodna žurnalistika je na to silila uže odkar je Taaffejeva vlada na krmilu. „Promoveatur ut amoveatur“ smo rekli, naj avanzira ven mej Nemce, samo da se ga mi znebimo. Dolgo je trajalo, nazadnje se ga bomo vendar srečno znebili! To je uže nekaj, s čemer smo zadovoljni. Kajti, da je Taaffejeva vlada v tem oziru uslišala prošnjo Slovencev, to je dokaz uradnikom, da vlada ne želi in ne odobruje njihove politične agitacije, kakor jo je bil Kaltenecker na Kranjskem organiziral. Kajti tu nij šlo le za Kalteneckerjevo osebo, nego za princip. Kaltenecker nij le glava agitacije nemškutarjev in Nemcev zoper Slovence v tej deželi, on je tako rekoč tipus onih uradnikov, ki so iz tujega in tujerodci prišli mej naš narod služiti, pa so se nam za jerebe urivali in nam svojo nemško politiko in svoje jerebstvo usiljevali. Po tem se mora njegovo prestavljenje z našega stališča soditi in zaradi tega je važno.

Prestavljenje Kalteneckerjevo, ki je tudi deželni glavar kranjski in predsednik deželnega odbora, pomenja pa — poleg odstranjenja nemško-ustavoversko političnega agitatorja — tudi skorajšnje razpuščenje

kranjskega deželnega zbora in konec nemškutarkega deželnega vladanja. Vsakako je to tudi pridobitev ne malo važna. Saj je znano, kako je deželni odbor pod Kalteneckerjevo večino najprej nemški jezik kot uradni jezik proglasil in kakó je povsod, kjer se je dalo, v protinarodnem duhu gospodaril, najvažnejše materialne stvari pak — kakor je kazal naš nedeljski dopis s Prevoj — zanemarjal. — Kaj naši nemškutarji s Kalteneckerjem izgubodo, to bodo skoro uže sami zajámrani v listih, ki njihove stoke in joke sprejemajo. Jednega pa prav za prav vendar ne bodo s poštenjem mogli reči: namreč, da je Kaltenecker kakov političen mučenik. Kajti če kot finančni prokurator iz Ljubljane pride na Dunaj, to vendar nij slabše. Če kot Nemec pride izmed Slovencev (teh „barbarskih“ in od njega sovražnih) ven mej svoje rojake Nemce in mej svoje drage somišljenike jude, to tudi nij ravno „preganjanje“. Tudi ne morejo tajiti, da v Ljubljani finančnega prokuratorja dvornega svetovalca nij prav nič treba, kar je ravno Kaltenecker dokazal, kateri je povsod delal kot politikar, samo v prokuraturi je delo prepuščal le uradnikom in vodstvo dr. Račiču. Ako se torej v denašnjih financijalno tako slabih časih ne more od države zahtevati, da bi plačevala le političnega agitatorja, ki celó zoper obstoječo vlado ruje, razvidno je, kako lahko in pravično je bilo, da je vlada željam Slovencev ustregla, in nam Kalteneckerja odvzela.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 9. dec. [Izv. dop.]

Klubi in odseki pridno zborujejo. Poljski klub je z ozirom na izrečene želje desnega

centra sklenil odstopiti od uže omenjene resolucije pri obdačenji žganjetočarjev. Uže so levičarji mislili, da smejo velik hrup zagnati, da se hoče od večine nov davek naložiti na vino in pivo; zdaj pa bodo morali svoje uže študirane govore na klin obesiti.

Sploh so agitacijska sredstva, katerih se nemški liberalci proti svojim nasprotnikom poslužujejo, uže tako nemoralna, da bode stranka, če po tem potu naprej hodi, pri vseh pošteno mislečih prišla ob to trohico kredita in veljave, katero jej je terorizem judovskih časnikov še ohranil.

Preteče povečanje gruntnega davka za nekatere dežele, zlasti za Zgornjo in Nižjo Avstrijo, je dalo povod dolžiti sedanjo zborovo večino, kakor da bi bila ona to zakrivila, da si so ravno nemški Pemci napravili kompromis z gališkimi poslanci. Najhujši kričač, poslanec Schaup iz Gornje-Avstrije pa je bil tako perfiden, da je udom centralne komisije iz Pemskega nasvetoval, naj le ostanejo pri svojih sklepah in naj ne odpusté od višjega davka za Zgornjo-Avstrijo, ker ima potem nemško-liberalna stranka orožje za agitacijo v rokah proti konservativcem!

Zdaj se je to požvedlo in pri denašnjem shodu poslancev iz Gornje in Nižje Avstrije in iz Štajerskega je Pflügel Schaupa hudo napadal, ne da bi Schaup mogel v obrambo odločno odgovarjati.

Govori o občnej ministerskeji krizi, o odstopu Taaffeja, o prepirih mej klubi desne stranke itd. so prazni. Vsa nejevolja se obrača samo proti ministroma Konradu in Streitu in to po pravici, ker oba se ne ravnata po željah zborove večine, pa tudi ne po programu

Listek.

Jan Kollár,

otec vzajemnosti slavjanske.

„Co si ty? Rus; co ty? Srb;
co ty? Čeh; co ty? jat' Poljak
jestem.

Ditky moje, svornost! nehte
to, mluvte: Slavjan!“

Uvod.

Velikansko deblo slavjanskega drevesa razdelilo se je uže dosta rano na več vej in vršičev. Kakor razpade velika gospodarska hiša, kadar se njih deset bratov razide ter vsak za sebe gospodariti in ustanovi vlastno rodbino, tako so razdružili se tudi bratje slavjanski, sinovi pramatere Slave, ter iz jednega jedinega naroda izišlo je s časom deset glavnih plemen, deset, rekel bi, glavnih narodov in narodičev slavjanskih: Rusi, Rusnjaki, Poljaki, Lužiški Srbi, Čehi, Slovaki, Slovenci, Hrvati, Srbi in

Bolgari. Iz političnega in religioznega ter deloma tudi iz kulturnega razdeljenja Slavjanov prišlo je ter se utrdilo tudi narodno razdobljenje; iz jednega jezika, tega najimenitnejega symbola narodne celokupnosti, razvilo se je malo po malo več narečij, podnarečij, razrečij itd., katera so, tudi pisana različnim pismom, s časoma dobila točno določene oblike, ustanovila si vlastne književnosti, tu bogatejo tam širomašnejo, ter tako dovršila popolno narodno razdobljenje. Z jedne strani celi vekovi, z druge vera in država učinila so, da so ti na toliko betev razcepáni, več ali menj oddaljeni ali baš razstavljeni bratje slavjanski drug drugega pozabili, pa mnogokrat drug na drugega mrzili in nebratski drug drugemu tako rekoč i oči kopali. Zlobneži in škodoželjni neprijatelji naši radovali so se te nesloge slavjanske. V ošabnosti in sanjariji svojeji nazivali so nas Slavjane barbare in robove — tlačili so nas, in dokler morejo, tlačijo nas i dan denes; a vse zato, ker se mi še ne ljubimo, kakor

treba, ker se mnogi in premnogi še kot bratji niti ne poznamo. A da se, po kakeji sreči našeji, poznamo, složimo in zbratimo, trepetal bi pred Slavjanstvom ves denašnji svet! . . .

Stoprv tako rekoč v naših dneh, pred kakimi 40.–50. leti, zasvetil je mej bratji slavjanskimi blagodejni žarek poznanja in pokazal pot k bratimljenju vsehkolikih bratov Slavjanov.

Ta ideja preklicanega „panslavizma“ bila je najpreje sistematično izdelana baš v Češki. Bratje Čehi počeli so prvi ta pot krčiti in poravnati: v knjigah pisati in dokazovati, da so vsi preje izredani slavjanski narodi in narodiči od starine bratje jednega rodu in plemena, jedne krvi, jedne majke Slave sinovi in potomci.

Pojavil se je tu jezikoslovec Josip Dobrovsky, „otec slavistiky“ — kakor ga njegovi rojaki zovejo — ter je svojimi „Institutiones linguae slavicae veteris dialecti“ (1822) uprav vzbudil in učenemu svetu odkril slav-

Taaffejevem, ki želi ravnopravnost vseh narodov in na tej podlogi konec sedanjih preprirov.

Priprave Ireev za revolucijo.

Vodja irske uporne deželne lige Parnell je 5. decembra v Waterfordu dejal: Jaz smatram za dolžnost vsacega Iree, svojo domovino osvoboditi, če to more. Mi hočemo z ustavnimi sredstvi delati za to, tako dolgo kakor nam se primerno zdi. Dokler nij vspeh gotov, ne bomo domače vojske začeli. Vendar jaz vsacega pravega Iree vprašam, ali ne bi vse storil, da bi svojemu narodu pomagal do tiste veljave, ki mu gre mej narodi sveta. Naš zdanji pot je ustava. Ali ko bi jaz, ali kdo, nad katerim imam jaz vpliv, kedaj irski narod klical, naj meje one ustave prestopi, bomo to odkrito storili. Ta govor, pravi poročilo, govoril je Parnell hladnokrvno, a Irci so mu z divjo navdušenostjo pritrjevali.

Na necem banketu v Corku je pa govoril katolišk duhovnik Iree Green tako-le: „Kar mi za Angleško storimo, to storimo le prisiljeni. Jaz s tem javno izrekam, da kakor je papež v Rimu pravico odrekal Viktorju Emanuelu, vzeti mu njegovo last, in je bil pripravljen z orožjem ustavljati se mu, tako imamo tudi mi Irci ravno tisto pravico, Johna Bulla iz Irskega ven zapoditi, kakor je papež v Rimu imel pravico, Viktorja Emanuela ven sesuvati.“ In navzočni Irci so tudi temu govorniku glasno in burno pritrjevali. Tudi drugod je zaznamovanih mnogo izjav, da hoté Irci kri prelivati za svojo neodvisnost od Angležev.

Iz Londona poroča najnovejši telegram: Irski sodnik Fitzgerald je v Corku govoril in našteval porotnikom neizmerno množino agrarnih zločinov. Zdaj se oborožujejo skoro vsi mladi ljudje na skrivaj. Devet desetih umorov ostane tajnih. Velik del Irskega je v anarhiji, ker vlada le strahovanje ljudstva. Postava se ne more izvrševati.

Iz teh poročil je jasno, kam agitacija na Irskem vodi. Ali bode kaj vspeha, to zakriva bodočnost.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. decembra.

Kaj je z **ministersko krizo**? Naš denašnji dunajski dopis pravi, da o takej nij še govora, temuč le zoper dva ministra da je

janski jezik. Za njim je vstal povestničar Pavel Josip Šafařík, največi slavjanski starinar, ter je svojimi „Starožitnostimi slovanskimi“ (1837), kakor nekdaš Mojzes Izraelce iz Egipta — izvel Slavjane iz teme na vidik učenemu svetu. Mej tem se je oglašil do tedaj nečujeni pesnik, katerega vzvišena lira je svoje divne glasove raznosila po celem Slavjanstvu in očarala svoje poslušalce. A ta pesnik je — Jan Kollár, „otec vzajemnosti slavjanske“.

Akoravno so mnogi Slavjani uže preje čutili božanstveno iskro rodoljubja, vendar je ta božica v najsijajnejšij svitlosti prikazala se uprav po pevcu divne „Slávy Dcere“. Slavni Kollár je bil prvi oni, po božjej previdnosti nam vzbujeni blagi mož, katerega bistri duh je iz svoje svitile višine naše potrebe na tanko pregledal in — rešilne istine učil. A to je slavjanska vzajemnost, to je: duševna zveza vseh slavjanskih narodov, po katerej se čutijo članovi jedne jedine velike obitelji, z

nevolja. V češkem „Pokroku“ beremo telegram z Dunaja, da „tudi češki poslanci ne silijo k ministerskej krizi ali zméni, temuč oni terjajo le, da bi se pravične želje, izrečene v memorandih in resolucijah, uresničile. Resnica je torej, da je mej njimi nezadovoljnost z dozdanjim ravnanjem vlade v tem oziru. Vendar poročila v nekaterih novinah, n. pr. v peštanskih, o visokej napetosti, niso osnovana.“ — Tudi ustavoverska „N. fr. Pr.“ od včeraj piše denes mirneje: „Po vestih, ki so nam denes došle, nij sploh nobenega govora o premembi vlade. Pač pa so mej voditelji desnice in mej grofom Taaffejem vedni dogovori, ki imajo namen, pritožbam federalistov ustreči. Tožbe so obrnene proti ministerstvu notranjega, pravosodja in zlasti proti ministru nauka.“ — Ta list misli, da bode ministerstvo nekoliko koncesij naredilo desničarjem. „N. fr. Pr.“ zabavlja dalje: „Roko v roci s Čehi marširajo slovanski pritlikovci (gernegrosse), katerih organ tudi zahteva odstranjenje Conrada in grofa Taaffeja pozivlje, naj se ali na desno ali na levo odloči.“

Državnega zbora budgetni odsek je izvolil grofa Heinricha Clam Martinica za glavnega poročevalca in je brez debate odobril predlog, naj se davek za prvo četrtletje 1881 na dalje pobira.

V **Pragi** je pri shodu katoliškega političnega društva govoril profesor Kyselka o papeževej encikliki o slovanskih apostolih Cirilu in Metodu. Rekel je, da je verski razkol uzrok vseh nesreč, ki so nad Slovane prišle. Prošt Stulec je nasvetoval poslati papežu zahvalo Slovanov za to encikliko.

Dunajsko žurnalistično in pisateljsko društvo, ki je sestavljeno po večini iz judov, naredilo je bilo 8. decembra Herbstu na čast, ker je ta dan 60 let star, veliko svečanost, katero judovske novine obširno popisujejo. Prišel je tudi stari Schmerling zraven, v svojem govoru je hvalil Herbstu in mu rekel, da kadar on, Schmerling, umrje, bode Herbst ustavoverce vodil, ker je mlajši. Potem se je Herbst tudi sam hvalil, da je ohranil še mladostne ideale itd. Govorov je bilo mnogo, tudi napada na Slovane nij manjkalo.

Vnanje države.

V **Peterburgu** so praznovali na carskem dvoru dné 8. decembra praznik ordna sv. Jurja. Pri tej priliki je došel čestitajoč telegram od nemškega cesarja Vilhelma na carja. Car Aleksander je potem napil Vilhelmu kot najstaremu udu ordna svetojurskega.

Angleški „Standard“ je prinesel nek pogovor mej **Bismarkom** in francoskim diplomatom St. Valierom. Bismark je Francoze svaril pred nevarnostjo socializma in pred

namenom: podpirati se v vseh naporih za dovršenost in notranji samorazvoj, a pri tem občne narodnosti, iste svrhe, istega poklica v svetu nikdar izpred očíj ne izgubiti. Zajedniška zveza, katere ne morejo raztrgati ni dežele ni morja in katera nevidljivo prepleta vsa plemena in narečja, naj bode književno-duševna zveza mej Slavjani, da postane vsaj na polju duševne delavnosti jeden jezik, jedna domovina, jeden narod. Ta ideja je gotovo jedna od največjih idej, kar jih je svet kedaj zmisli, in katera samo in jedino more biti koristna za slavjanski narod v njegovem duševnem razvoju. Ona je jedini pot, po katerem Slavjani morejo nadejati se veselejše bodočnosti. — In tak „panslavizem“, kateri slavjanska plemena smatra za jeden jedini narod, brez ozira na odnošaje, v katere ga je povestnica raztrgala, brez vsake pojedine koristi — razložil je odločno prvi Vse-Slavjan Jan Kollár.

(Dalje prih.)

skrajnimi radikalci. Ob jednem pa je rekel, da bi Nemčija mogla Ruse v Carigradu s tem paralizirati, da bi nemški uradnik Wettendorf, ki ga je Bismark poslal v Carigrad, uredil turške finance.

Iz **Irskega** poroča telegram nov umor. Nek sodnijski eksekutor je bil v Cooksetovnu, v grofiji Tyrone, ustreljen, ko je necega namjernika rubil. Morilec je ubegnil.

Iz **Pariza** se javlja: V zbornici je finančni minister Magnin naglašal izvrstno finančno položenje Francoske dežele, vendar je rekel, da ne bi bilo pametno, vedno več davkov odpuščati.

Dopisi.

Iz Gradca 8. dec. [Izv. dop.] Svečanost, katero je društvo „Triglav“ 4. t. m. v spomin Preširnu priredilo, obnesla se je prav dobro. Prostorna dvorana bila je natlačeno polna. Videli smo tukaj vse odličniše narodne može, lepši spol poslal je primerno mnogo svojih zastopnic, dijaško društva „Srbadija“ prišla je korporativno, kakor tudi češki vseučilišniki v velikem broju.

Peveci izvršili so svojo nalogo dobro, in občinstvo jim je z obilo pohvalo plačalo vsako pesem. Slavnostni govor govoril je pravdnik g. Val. Krisper. Uže pri prvih ostavkih znal je vneti občinstvo za stvar, o katerej govori; zanimanje rastlo je od stavka do stavka, ter burno odobravanje spremljevalo njegovo razpravo . . . . „zdi se mi, — pravi govornik — da se pri nas veliko preveč greši v ime slovanske melanholije, kakor, da bi bil to tak poseben privilegij Slovanstva. Na naših prostih gorah, na naših zelenih goricah, po katerih se spenja vinska trta, ona tuga, ono brezmejno žalovanje nij doma . . . . Ne utopimo se preveč v megleno preteklost, v bodočnost uprimo ponosno oko, tam je naša sreča, naš up. Grobove ima vsak narod, grobove ima tudi oholi Nemecc tako kakor mi! Posnemajmo Preširna! Ko Valjhun bije boj krvavi, ko na tleh leže Slovanstva stebri, njegov Črtomir ne obupa; zadnjim ki se borijo za narodne svetinje

„Za vero staršev . . . za bogove nad oblaki, govori one veličastne besede:

Največ sveta otrokom sliši Slave,
Tje bomo našli pot, kjer nje sinovi
Si prosti voljjo vero in postave.

In dalje „ . . . učimo se z veseljem od tujcev, kar je lepega in dobrega pri njih, ali ne pozabimo nikdar, da nemamo le braniti svojih starih pravic, da imamo tudi širiti omiko in napredek na naših domačih tleh. Svet naj izprevidi, da je kultura, da je sreča narodova mogoča tudi brez tujega nasilstva.

Zabavni del vodi g. dr. Klemenčič; svoj posel nastopi s šaljivim govorom o „idealizmu“ in „realizmu“. Dovolite, da iz zadnjega dela navedem nekatere stavke; tičejo se stvari važne za Slovence v Gradci. Govoril je o idealih katere si stvarjajo posamezni ljudje, „ideal pa, — pravi na dalje — bila bi soba, v njej miza, na mizi polno časnikov. To bi bila tvrdnjavica, v katerej bi se utaborili dijaci in nedijaci, ter branili, slovanski živelj tukaj v tujem mestu. Imeli smo nekdaš „Slovansko besedo“, ali nemamo je več. Umrla je. In ker je umrla, mislijo mnogi, da je scdaj nemogoče kaj enakega ustvariti. Dijaci sami tega res ne morejo. Idealizma je sicer dosti pri njih, ali „materijalizma“ nij. Ali zakaj ne bi pristopili taki, ki so se uže v „materijalizem“ pogreznili, v materijalizem v boljšem pomenu? Idealizem — vzvišena ideja za narodno stvar, in materijalizem — materijalna podpora, bodeta v

slugi dosegla lep vspeh. Dajte gospoda, ki nas je danes ta lep broj tukaj, podajmo si roke, in izvršimo to za nas in naš narod častno in koristno nalogo! —

Uže več časa nameravajo namreč odlični možje tukaj ustanoviti čitalnico. Nij se mesec od tega, ko se je raznesel glas, da se vršijo dogovori, in delajo priprave. Ali utihnili so spet ti glasovi. In čitavnica? Ali je res tako malo zaupanja? Na noge možje! „Frisch gewagt, ist halb gewonnen! „Ōe se vam ovire stavijo, znajte, da so ovire za to, da se premagajo. Bože mili! koliko zaprek. koliko ovir je imel naš narod premagati, in jih še ima, a glejte vendar je napredoval in napreduje v začudenje in strah njegovim sovražnikom!

Po gosp. dr. Klemenčičevem govoru sledi živahna napitnica za napitnico; Srb i Slovenec, Čeh i Rusin se pozdravljajo, ter povdarjajo z navdušenimi i gorečimi besedami slovansko solidarnost, slovansko bodočnost. Vmes pa se glasijo krasne slovanske pesni, in izvršna godba češkega polka Mondlovega svira nam same slovanske komade.

Brzobjavne pozdrave poslali so nam z Dunaja, Gorice, Radgone Maribora, Ljubljane, Celja, Mozirja itd. Imeli smo pač lep večer!

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 9. decembra. (Za zadnji list prekasno zvečer došlo.) Kranjski deželni glavar Kaltenegger je imenovan za finančnega prokuratorja na Dunaji.

Dunaj 10. dec. Današnja uradna „Wiener Zeitung“ prinaša imenovanje Kalteneggerja za finančnega prokuratorja na Dunaji; dalje je imenovan Sajic za finančnega prokuratorja v Gradci, Fossel v Celovci, Steinbüchel v Innsbrucku. — Grof Coronini, predsednik državnega zbora, je imenovan za tajnega svetovalca cesarjevega.

Zagreb 10. decembra. Denes o petih zjutraj je bil spet hud vertikalni potresni udarec v tri sekunde; glede jakosti zavzima tretje mesto mej dosedanjimi potresi. Falb je tukaj; njegova teorija zmaguje. —

Domače stvari.

— („Slovenska knjižnica.“) Povedali smo uže, da je v Ljubljani v „Narodni tiskarni“ te dni izšel osmi zvezek Jurčičeve zbirke romanov in novel. Obsega štiri izvirne novele dr. Ivana Tavčarja z naslovom „Zimski večeri“. Ta zvezek velja 50 kr. Oni gg. naročniki „knjižnice“, ki so bili za zadnje tri zvezke plačali 3 gld., imajo na račun tega osmega zvezka še 20 kr. na dobrem, torej naj izvolijo do poslati le 30 krajcarjev. Če kdo „knjižnice“ nij dobil, naj se oglasi za njo. One gg., ki so še za prejšnje zvezke na dolgu, opominjamo spet na njihovo dolžnost. Nabiralcem naročnikov damo na šest plačanih iztisov sedmega po vrhu. Čem prej se osmega zvezka le toliko prodá, da bodo pokriti stroški, tem prej pride deveti zvezek na svetlo. Tudi prejšnjih sedem zvezkov je pri izdatelji ali pa v „Narodni tiskarni“ še dovolj na prodaj. Cene glej zadaj v inseratu današnjega lista.

— (Novo izdanje Preširnovih pesnij.) Ker se je v predzadnjem našem dopisu iz Gradca tožilo, da nij nobenega ličnejšega novejšega izdanja Preširnovih pesnij, moremo denes javiti, da pripravlja novo jako

elegantno izdanje Preširna tukajšnja tiskarnica Klein-Kovačeva. Životopis Preširnov, dopolnjen kakor ga je denes po vseh virih mogoče dopolniti, bode priobčen tudi v tem izdanji, ki je v večjih rokah.

— (Mesečni živinski semenj) v Ljubljani zadnji četrtek je bil srednje obiskan. Goveje živine se je prignalo kacic 250 glav, a malo lepe pitane. Pokupili so precej trgovci za Gorico, Trst in Pulj in so bile cene visoke. Konj je bilo kacic 150, a malo lepih. Laški trgovci so precej kupovali in dobro plačevali. Prašičev se je pripeljalo kacic 300 kranjskih in prignalo nad 100 hrvatskih. Cena je precej poskočila in so se plačevali lepi prašiči po 21 do 22 gold. cent. Bavarci in Lahi so nakupili nad 100 kranjskih prašičev in jih dobro plačali.

— (Iz Trsta) beremo v dunajskem listu telegram datiran 8. dec.: „Veliko pozornost tukaj vzbuja, da je tukajšnja pomorske trgovine sodnija odbila menjšeno tožbo v slovenskem jeziku vloženo z motivacijo, da slovenski jezik nij sodnijski jezik. Advokat dr. Bizjak je naznanil pritožbo.“

— (Cesar) je 200 gld. daroval za stavljenje šolskega poslopja v spodnji Kunegundi zunaj Maribora.

— (Otrok utonil.) Dve leti staro dete kočarja Mihaela Čebina v Potoškeji Vasi v litijskem okraji je dne 3. t. m. padlo v bližnji potok in utonilo.

— (Radvanjsko graščino), kjer je pred leti stoloval znani Frice Brandstetter, prodavajo sedaj na kose.

— (Velik požar) je v Račah pri Mariboru nadstropje pri fabriki g. Jägerja pokončal. Kar je pri tleh bilo, je nepoškodovano ostalo in torej fabrika nij ustavila dela.

Razne vesti.

* (Eksplodizija v rudniku.) Iz Pribrama na Češkem se poroča, da je v tamošnjem rudniku počil kotel. Pri tem je kurjač usmrten bil, dva človeka sta ranjena.

* (Velika tatvina.) V Pešti je iz kase posojilnega delniškega društva ukrad knjigovodja Wehly denarija okoli 10.000 gl. Zdaj se govori, da se je Wehly usmrtil.

* (Dvoboj.) V Pešti sta se 6. t. m. dvojevala grof Almasy in državni poslanec Rohonezy. Sablja Rohonezyjeva se je zlomila ter je bil ta nevarno ranjen. Almasy in njegovi sekundantje so ubežali.

* (Dete zgorelo.) Na Dunaji je te dni zgorelo 4 leta staro dete neke vdove. Zakleneno je bilo v sobi in prišlo preblizu peči. Iskra pade iz peči na otrokovo obleko, ki se kmalu vname. Ljudje, ki so prihiteli na krik deteta na pomoč, nijso ga mogli rešiti, umrlo je čez nekaj ur.

* (Z zavezanimi očmi) sta se dvojevala v Senftbergu en francosk kuhar in uradnik Jaška zaradi nečega dekleta. Jaške je krogla nevarno ranila ob rameni.

* (Zgodnja zima na Ruskem.) Po severnem Ruskem začela se je zima letos kaj zgodaj. Od 20. oktobra sem se vozijo po Petrogradu uže po saneh. Snega je palo od te dobe uže veliko, vedno je mrzlo akoravno ne preveč. 28. oktobra zamrznila je Neva. Tako zgodaj zamrznila je 168 let sem, kar opazujejo zamrzovanje, tako zgodaj še le enkrat leta 1805. Sicer zamrzuje navadno okoli 25. novembra. Drina zamrznila je v Arhangelskem uže 19. oktobra, 16 dni prej kakor navadno. V 121 letih zamrznila je ta reka le dvakrat, leta 1760 in 1778 prej nego letos, t. j. 16. in 15. oktobra. Volga zamrznila je pri Rybinskem 27. oktobra.

Listnica opravištva. Gosp. J. R. v Št. J. Sedaj imate naročnino plačano do 12. marca 1881.

Dunajska borza 10. decembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	72 gld.	90	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	90	"
Zlata rente	87	50	"
1860 drž. posojilo	131	50	"
Akcije narodne banke	827	—	"
Kreditne akcije	292	40	"
London	117	90	"
Srebro	—	—	"
Napol.	9	39	"
C. kr. cekini	5	57	"
Državne marke	58	20	"

Slovenske knjige.

Pri ureitvi „Slovenskega Naroda“ se dobé in na pismeno željo tudi proti poštnemu povzetju pošiljajo naročevalcem sledeče slovenske knjige:

1. „Doktor Zober“, originalen slovenski roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „Kalifornske povesti“ od Bret Harte-a. Cena 50 kr.
3. „Tugomer“, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.
4. „Na žerinjah“, izviren roman. Spisal Janko Krsnik. Cena 60 kr.
5. „Župnik Wakefeldski“. Spisal Oliver Goldsmith. Iz angleščine poslovenil Janez Jesenko. Cena 1 gld.
6. „Mej dvema stoloma“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 50 kr.
7. „Cvet in sad“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 80 kr.
8. „Zimski večeri“. Zbirka novelic. Spisal dr. Ivan Tavčar. Cena 50 kr.

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodci

in nepresežno zoper ne-slasi do jedi, slabi želodec, smrdečo sapo, napihnjenje, kislo podiranje, kolpanje, katar v želodci, zgago, da se ne naraja pesek in pšeno in sliz, zoper zlatenico, gnjus in bljuvanje, da glava ne boli (če izvira bolečina iz želodca), zoper krč v želodci, preobloženje želodca z jedjo ali pijačo, črve, zoper bolezni na vranici, jetrah in zoper žilo.

Glavna zaloga:

Lekar C. Brady, Kremsier, Moravsko. Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane 35 kr.

Prave ima samo: V Ljubljani: lekarna Gabriel Piccoli, na dunajski cesti; lekarna Josip Svoboda, na Preširnovem trgu; lekarna Julij pl. Trnkóczy, na mestnem trgu. V Novem mestu: lekarna Dom. Rizzoli. V Gorici: lekarna A. de Gironcoli. V Ajdovščini: lekarna Mich. Guglielmo.

➡ Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v sklenico vtisnene besede: Echte Maria-zeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečatená z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravljeno varstveno znamenje in zavoj mora biti zapečaten z našim varstvenim znamenjem. Izdelki podobnega ali istega imena, ki nimaajo teh znakov istinitosti, naj se zavežejo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučajji takoj naznajo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (362—19)

Umrli so v Ljubljani:

4. decembra: Franc Maler, poštni blapec, 68 let.
— Janez Hartman, gostač, 60 let, za prehlajenjem v želodci.

**Božičnih in novoletnih daril
na veliko izber**

ima
KARL S. TILL
pod Trančo 2.

Posebne albume za fotografije najmoder-
niše in krasno vezane s patentirano zaponi. Najro-
vejše, kar se tiče papirja Theur & Hardt-
muth. 200 slik iz Draždanske galerije v vrlo
elegančni enveloppi. Molitvene knjizice, krasno
vezane v slonovo kost, ebenovino biserno matico,
baržun ter usnje. Spisi za mladino, knjizice s
podobami, spomenskimi pesnimi in prav-
ljicami, najfineše galant-rijsko blago od usnja,
prava zlata peresa in rejongi, pisne mape
itd. itd. (621-3)

Pravi štajerski

sok od ozkega trpotca,

katerega prireja

Jurij Frosch v Gradci,

je skušeno zdravilo zoper kašelj, hripavost,
bolezni na pljučah, v vratu in prsih, katár
dušnikovih vejic in tudi zoper jetiko.
Velika steklenica gl. l. -) z navadilom za
Majhena " " -50 f rabo.

Ob jednom priporočam svoj bonbon iz slađu,
štajerskih planinskih zelišč, šlezi in trpotca, 1
zavitek 10 kr. (605-3)

Jamčim, da so moji izdelki pravi ter jih
prepuščam vsakemu kemiku, da jih preišče.

Glavna zaloga, od koder se pošilja:

J. Frosch v Gradci.

Dobiva se pa tudi v vseh dobrih špeci-
rijskih prodajalnicah in lekarnah tukaj
in v provinciji.

Prodajalci dobé opustek,

Zaloge v Ljubljani: Julij pl. Trnkoczy,
lekar; J. Luckmann, trgovec.

Št. 16.628.

(602-2)

Razglas.

Glede na prihodnjo redno rekrutbo leta
1881, h katerej so leta 1861, 1860 in 1859
rojeni mladeniči poklicani, se razglasi:

1. Vsak vojaščini podvržen, ki je v letih
k prihodnji rednej rekrutbi poklicanih rojen,
mora se pod nasledki § 42 vojne postave
v toku meseca decembra t. l.

v magistratnem ekspeditu v navadnih uradnih
urah ustmeno ali pismeno zarad vpisa oglasiti.

2. Tisti, ki so v zgoraj omenjenih k re-
krutbi poklicanih letih rojeni, pa ne spadajo
pod Ljubljano, imajo k temu vpisu svoje iz-
kaznice ali potne liste prinesiti.

3. Če je vojaščini podvrženi začasno zunaj
svojega rojstnega kraja ali prebivališča in tedaj
po tem ali po kakej bolezni zadržan se sam
ustmeno ali pismeno oglasiti, morejo to tudi
njegovi starši, jerobi ali kak drug pooblašče-
nec storiti.

4. Podpore potrebni žlahtniki in njih po-
oblaščenci, ki želé začasno oprosteno vojaščini
podvrženega, ali ta, če se želi za polajšanje
vojaške službe poganjati, so dolžni okoliščine,
na katere svojo prošnjo za tako polajšanje
opirajo, ob času vpisa dokazati.

5. Nalogi, oglasiti se in sploh vsem iz
vojne postave izvirajočim dolžnostim, se ne dá
ogniti z izgovorom, da se za ta razglas nij
vedelo ali da so iz vojne postave izhajajoče
dolžnosti komu neznane.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 19. novembra 1880.

Župan: Laschan.

Gostilna „pri fajfi“,

Lingarjeve ulice,

vsako soboto (555-4)

frišne pečene klobasice, jeterne,
krvave in kranjske klobase.

P. n.

Čast mi je naznanjati najudanejše, da sem veliko trgo-
vino z vinom, dozdej postoječo pod firmo Adolf Betlheim,
denašnjega dne kupil in prevzel jaz in da jo bodem nada-
ljeval pod firmo

M. Bauer, pivovarna.

Trudil se bodem zmirom, da bodem imel v zalogi naj-
boljše domače vino, katero hočem svojim naročnikom prav
v ceno prodajati.

Naročila sprejemajo se v (623-1)

pisarni meščanske pivovarne M. BAUER.

V Zagrebu, dné 1. decembra 1880.

Gumi-bonbon,

boljši, nego vsak drug, kolikor se ga okolo prodaja,

rabi z najboljšim vspehom

zoper kašelj, hripavost in
katarno stanje organov, s
katerimi se sope.

V škatljicah po 10 kr.

prodaje (490-10)

GABRIEL PICCOLI,

lekar „k angelu“,

na dunajske cesti v Ljubljani.

Kakó se takoj odpravljajo

zobne bolečine,

bodisi revmatične ali vsled votlih zob, na to
daje zastoj odgovor (548-7)

Franja Smrekar,

VIII., Löwenburggasse Nr. 4, I. Stock,
Thür 6, Wien.

Vpraša naj se nemški.

Tujci.

10. decembra:

- Evropa: Kasparit iz Banjaluke. — Ambach iz Bosne.
- Pri Slonu: Debevec iz Trbovlja. — Goll iz Senožec. — Friedman iz Pešte. — Amon iz Linca. — pl. Grois iz Gradača.
- Pri Malléi: Nathausen iz Dunaja. — Marthaler iz Kočevja. — Pfeifer iz Trsta. — Orešn k iz Dunaja. — Gričar iz Zagreba.

**Zoper jetiko!
Radgostski
universalni čaj**

in
rožnovski maho-rastlinski celtilčki,

prporočajo se posebno
za vse, tudi za za-
starane bolezni na
pljučah, za srčne,
prsne in vratne bo-
lečine, posebno za
sušico, želodčevo
slabost, za splošno
slabost čutnic in
začenjajočo se
pljučnico!

Veliko število priznanskih pism razpo-
lagajo se v prepirčanje.

Gospod lekar **J. Seichert** v Rožnavi.

Prosim, pošljite mi še jedenkrat 2 zavitka
radgostskega čaja in 4 škatljice rožnovskih
maho-rastlinskih celtilčkov. Princ Danili so
celtilčki dobro deli in snedel jih je celi 2
škatljici. Baš tako izvrstno se je pokazal vaš
čaj. Priročeno je 4 gld. 10 n. av. v. Z visokim
spoštovanjem

dr. pl. Radić,

knj. črnogorski dvorni zdravnik.
V Cetinji (Črna gora), 24. maja 1877.

Vaše blagorodje!

Dolžnost mi je naznaniti vam, da so iz
vaše lekarne naročeni rožnovski maho-rastlin-
ski celtilčki in radgostski čaj mojej bojni-
soprogji postali prava dobroti. Zato moram
vam, čestiti gospod, izreči svojo najiskrenejšo
zahvalo za čudotvorno ozdravljenje, katero se
imam zahvaliti vašemu zgravidu. Vaše blago-
rodje prosim z nova, da mi svojega izvrst-
nega radgostskega universalnega čaja pošljete
še dva zavitka proti povzetju.

Vašemu blagorodju popolnem udani

Viktor Szymanski,
graščinski in gozdni oskrbnik.
Bronica, 5. oktobra 1876.

P. S. Ne bodem opustil razglasiti slave
vašh izvrstnih zdravil tudi po poljskih časo-
pisih.

Čestiti gospodi!

Zoper hudo prehlajenje v vratu, katero
imam uze dolgo, se mi je od več strani pri-
poročalo vaša izvrstna zdravila. Prosim vas tedaj,
pošljite mi s postnim povzetjem čaja 2 za-
vitka in rožnovskih maho-rastlinskih celtilč-
kov 4 izvirne škatljice. Spoštovano

A. Bratke,

župnik v Vöslavu, Dolenje Avstrijsko.
Vöslav, 6. novembra 1879.

Od tega po zdravniškej razložbi in pred-
pisih pripravljene čaj, vejjá za 14dnevno rabo
pripravljene paket z nakazom o rabi 1 gld.
av. v. Jedna originalna škatlja Rožnovskih
maho-rastlinskih celtilčkov 50 kr. Za kolek
in zavijanje pa 10 kr. posbe.

Radgostski universalni čaj in Rož-
novski maho-rastlinski celtilčki dobi-
vajo se jedino le v lekarni **J. Seicherta**
v Rožnovi (na Moravskem), in razpošijajo se
naročila na vse strani postnemu povzetju.

Da je pa p. n. občinstvu bolj prirodno,
imajo tudi zalege sedeči lekarji: **W. Mayr**
v Ljubljani, **W. König** v Mariboru,
S. Mitterbach in **J. Cejbeč** v Zagrebu,
Barmherzige Brüder in **A. Nedved** v
Gradci, **A. Marek** in **J. Kupferschmied**
v Celji, **O. Russheim** v Lipnici, **Carl**
Grabacher v Murau, **J. Illing** v Rot-
tenmanu, **W. Thurnwald** v Celovei.

Zaloge

napravile se bodo v vseh lekarnah in večjih
prodajalnicah materialnega blaga.

Doktor Horstova jedino prava
voda za oči, prirojena natanko po starem
roubinkem receptu tega svetovno slavnega
zdravnika za oči, pripravna je za okrepljenje
in vzdržanje vida v vsakej starosti; v kratkem
ozdravi ne da bi bolnika motila v njegovem
poklicu, frišni ali stari prisad na očeh, pege
na rožnici in kašo ter odpravi sitno solzenje.

Izvirna steklenica z navodom za rabo
velja 70 kr., za kolek in zavoj 10 kr. več.

Prava se dobi samo naravnost iz
lekarne v kopelišči Rožnavi.

Rožnovski cvet za živee, hitro
in trajno zdravlja putiko, irganje po udih in
vsake vrste slabost v živcih in kitah, Izvirna
sklenica 70 kr. av. v., za kolek in zavoj
10 kr. več. Pravi se dobi samo narav-
nost iz lekarne v Rožnavi (Moravska).